

teratuur, dans, kleine zaal, grote zaal, locatie. We kiezen ervoor om zoveel mogelijk in de stad aanwezig te zijn. Instellingen die een eigen zaal hebben, sluiten zich er te veel in op. Maar als er een goede ruimte vrijkomt, dan sluiten we een eigen huis niet uit.

Laat mij in uw huisje klein

Bronks vindt een eigen huis nodig om goed te kunnen werken, maar totnogtoe was dat óf financieel niet haalbaar óf stuitten de plannen op een bekrompen invulling van Monumentenzorg. Een eigen huis biedt een aantal praktische voordelen: het publiek moet niet voor elke voorstelling opnieuw zoeken naar de juiste locatie; een eigen huisstijl zorgt voor herkenbaarheid; je plant je activiteiten zoals je dat wilt, zodat je niet gedoemd bent om de gaatjes in de agenda van je gastheer te vullen. Eva Bal bevestigt dat het niet zo eenvoudig is om een volwaardige op kinderen en jongeren gerichte werking te combineren met een volwaardige volwassenenwerking. 'Kunstencentrum Vooruit is de enige organisatie die ons ooit gevraagd heeft om bij hen onze intrek te nemen, maar in de praktijk was dat niet haalbaar. Dag- en avondvoorstellingen vragen een heel eigen organisatorisch systeem. Ook de omkadering is anders. Dagvoorstellingen zijn erg arbeidsintensief: er zijn mensen nodig om de kinderen te ontvangen, om ze individueel aan te spreken. Ook bij schoolvoorstellingen. We bouwen een gesprekscultuur op met de scholen. Het is niet meer zo dat de kinderen voor de deur gedropt worden en zich afvragen: gaan we nou naar de dieren-tuin of komen er straks zeven muizen dansen?'

Villanella werkt samen met meerdere huizen, en juist dat maakt een flexibele en gevarieerde werking mogelijk. Ook de interactie met al deze huizen schuift Villanella als troef naar voor. Maar een eigen huis heeft ook zo zijn troeven, zeker wanneer je een veelheid aan taken en functies wil realiseren. Eva Bal benadrukt de uitbreiding van mogelijkheden ten gevolge van de interne interactie tussen diverse kunstvormen, kunstenaars en publieken sinds de verwerving van De Kopergieterij. 'Producers, receptief werken en werken met kinderen en jongeren zijn geen afzonderlijke entiteiten. Deze drie dingen passen als raderen in elkaar. Het ene rad doet het andere draaien. Dat is waar wij voor opteren: dat dingen levendig, fris en organisch kunnen ontstaan. Je nodigt een groep uit om te spelen. Op hetzelfde moment zijn er jongeren in huis en zijn we zelf iets aan het maken. Men ontmoet elkaar aan tafel, na een voorstelling of try-out. De meest frisse ideeën ontstaan daar. Ze worden niet uitgedacht achter een bureautafel.'

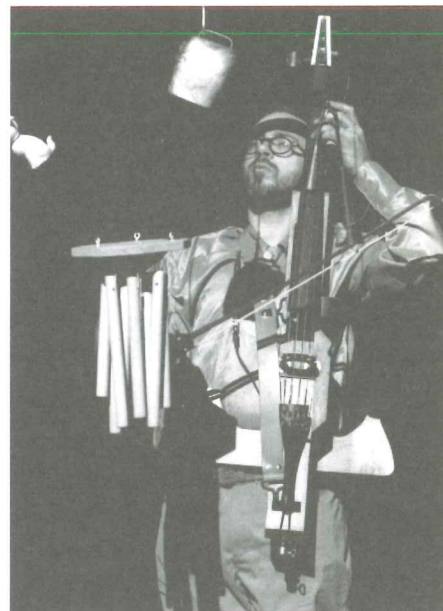
Gij blijft hier en ik ga door

De Vlaamse kinderkunstcentra genieten veel interesse vanuit het buitenland, maar is er wel behoefte aan aparte 'kinderkunstcentra'?

Marc Vanrafelghem vindt van niet. 'De opsplitsing tussen kinderen en volwassenen is artificieel. De ideale situatie is dat een kinderkunstencentrum deel uitmaakt van een groter geheel.' De Werf is een klein kunstencentrum met een receptieve en een productieve werking waarin plaats is voor alle leeftijden. 'Er is op geen enkel moment geponereerd dat we het essentieel vinden om ook voor kinderen te werken. De huidige situatie is stap voor stap gegroeid. Toen Oud Huis Stekelbees in 1990 de Signaalprijs won met *B is A in bubbels*, poneerde Stef Ampe in zijn dankwoord dat er meer werk moest worden gemaakt van vrije kindervoorstellingen. Wij voelden ons aangesproken en van het één kwam het ander. Dat is allemaal organisch gegroeid, maar de optie voor een kinderkunstencentrum hebben we bewust niet genomen. Binnen de context van de grotere steden is zo'n apart centrum misschien wel zinvol, maar niet binnen de provinciale context waarin wij ons bevinden.' Marc Vanrafelghem wijst ook op het bevruchtende effect dat kan uitgaan van een gemengde werking. 'Een aantal kinder- en jongerenvoorstellingen geven we een plaats in onze avondprogrammering en andersom stellen we de namiddagvoorstellingen open voor iedereen, ook voor volwassenen zonder kinderen. Met een wederzijdse bevruchting van publieken als gevolg. Een gemengde werking geeft ook meer artistieke vrijheid. Herwig De Weerd bijvoorbeeld heeft de intentie om een jongerenvoorstelling te maken, maar de praktijk zal moeten uitwijzen voor welk publiek de voorstelling is.'

Ook Marc Verstappen pleit voor een 'volwassen' platform waarin kwalitatieve kinderkunsten een vanzelfsprekende plaats krijgen. Hij ontkent niet dat er bij elke nieuwe samenwerking – met kunstenaars en met organisatoren – een gesprek moet gevoerd worden over die kwalitatieve eisen. 'Maar eenmaal de partners de stap gezet hebben, zijn ze meestal zeer enthousiast, zodat ze het na een tijdje ook wel zonder ons kunnen. Dat is goed. Zo kunnen wij ons concentreren op nieuwe initiatieven.'

Zou de voorkeur voor een apart kinderkunstencentrum typisch vrouwelijk zijn? Barbara Wyckmans sluit zich in elk geval aan bij de voorkeur van haar vrouwelijke collega's. 'Het uitgangspunt van zo'n huis is dat je voelbaar maakt dat de prioriteit gelegd wordt bij kinderen en jongeren. Volwassenen zijn even welkom, maar de kindvriendelijkheid staat voorop. Misschien zijn deze aparte structuren

Musicircus – Villanella, Champ d'Action / Phile Deprez

in de toekomst niet meer nodig, maar zolang een stafmedewerker podiumkunsten niet evident aandacht schenkt aan kinderkunsten, denk ik dat het goed is om een vertegenwoordiger te voorzien: een aparte stafmedewerker in een cultureel centrum of een specifiek kinderkunstencentrum.' Ook Barbara Wyckmans wijst erop dat het onder één dak samenbrengen van een dag- en een avondprogrammering extra organisatorische zorg vraagt. 'In het Cultureel Centrum van Hasselt hadden we het geluk over twee schouwburgen te beschikken, zodat we de kindervoorstellingen zonder problemen in de kleine schouwburg konden programmeren. In Cultureel Centrum De Velinx stelde ik als theaterprogrammator voorop dat er gemiddeld drie dagen per week voorrang moest gegeven worden aan de kindercultuur. De luxe van het Koninklijk Jeugd Theater is dat er geen verhuis moet gebeuren om andere dingen te laten doorgaan. Er wordt voor de kinderkunsten gekozen en alles wordt in functie daarvan georganiseerd.'

De keuze voor kinderen en jongeren betekent overall eerder een specifieke aandacht voor deze leeftijdscategorie dan dat het een exclusieve keuze is. Oda Van Neygen benadrukt het belang van ouders die meekomen naar de voorstellingen. Marc Verstappen gaat nog een stapje verder en poneert dat een voorstelling op de eerste plaats boeiend moet zijn voor de ouders als je wilt dat ze ingang vindt bij de kinderen. 'Als zij het flauw, stom of niet interessant vinden, haken ze af en verlies je de belangrijkste referentiefiguren van het kind. Bovendien stappen een heleboel volwassenen voor het eerst een museum van hedendaagse